

FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA COMUNICACIÓ

Curs 1995-1996

"INSTITUCIONS POLÍTIQUES CONTEMPORÀNIES"

Codi 20717

5 Crèdits

Primer semestre

Professor: Joaquim Colominas i Ferran

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

La Ciència Política es pot estudiar des de diferents perspectives, totes elles complementàries: com a ciència que s'ocupa dels fenòmens de poder; com a anàlisi de les relacions polítiques en general; i com a teoria que estudia el poder polític institucionalitzat. Aquesta darrera perspectiva constitueix l'objecte central de l'assignatura, sense que això impliqui menystenir els altres enfocaments. Per tant, "Institucions Polítiques" té per objectiu principal l'estudi de la política a partir de les institucions i, en primer lloc, de l'Estat, tenint en compte els processos polítics i socials que acompanyen la seva evolució.

El programa s'estructura en sis grans blocs temàtics, integrats per classes teòriques, d'una hora i mitja de durada.

TEMARI

Bloc I. POLÍTICA I SOCIETAT

1. La Política i la seva expressió en el món d'avui. Institucions, polítics i polítiques. Sistema polític i regulació del conflicte social. La noció de poder polític.
2. Formes de relació entre societat i política. Dictadures i democràcies. Societat civil versus societat política? Poder i poders. La noció de cultura política.

Bloc II. POLÍTICA, ESTAT, DRET

3. L'Estat com a forma moderna d'organització del poder polític. Origen i desenvolupament de l'Estat. Concepte, elements i funcions de l'Estat.
4. Els orígens de l'Estat Modern: absolutisme i liberalisme. Formes històriques d'Estat. L'Estat liberal i democràtic; l'Estat social i democràtic de Dret.
5. La democratització de l'Estat contemporani. Elements característics de l'Estat democràtic. Continuïtat i ruptura de les institucions liberals.
6. L'Estat i el dret. La Constitució i les lleis. Drets i llibertats fonamentals.
7. Les manifestacions de l'Estat contemporani. Les transformacions de l'Estat democràtic: l'Estat del Benestar i els intents de "racionalització" actuals.
8. Estat i Nació. L'organització territorial de l'Estat. Estats unitaris i Estats federals. L'Estat autonòmic. La superació de l'Estat-Nació: integració supraestatal, descentralització política i internacionalització.

BLOC III. PARTICIPACIÓ POLÍTICA

9. Participació política. Modalitats. Àmbits de participació. Opinió pública i política. Els mitjans de comunicació. Eleccions. Democràcia representativa i sistemes electorals.
10. Els sistemes electorals: definició, funcions i elements configuradors. Fórmules electorals. Sistemes electorals i sistemes de partits. Sistemes electorals i representació.
11. Els partits polítics. Origen. Sistemes de partits: tipologies i funcions. Problemes actuals dels partits polítics.
12. Altres mecanismes de representació i de formació de l'opinió pública. Grups d'interès i grups de pressió. Els *lobbies* i la democràcia.

BLOC IV. ELS PARLAMENTS

13. Formes de govern: parlamentària, presidencial i semipresidencial. Definicions i característiques. Relacions de poder entre Parlament-Govern.
14. Els Parlaments. Orígens. Parlaments i sobirania. Monocameralisme i bicameralisme. Del Parlament liberal al Parlament racionalitzat de l'Estat

contemporani. L'estatut dels parlamentaris.

15. Organització del Parlament. Els òrgans de les cambres: la mesa, el ple i les comissions. Els grups parlamentaris.

16. Funcions del Parlament. Funció representativa. Funció legislativa. Funció de control polític: mocions, interpellacions i preguntes. Funció d'impuls.

BLOC V. GOVERN I ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

17. Del Monarca al Govern: l'evolució del poder Executiu. El Cap de l'Estat: Monarques i Presidents de República. Funcions.

18. El Govern. Composició i estructura governamental: President, ministres i altres membres. La preeminència del President del Govern. El Consell de Govern: definició i característiques funcionals.

19. Les instàncies politico-administratives preparatòries del treball governamental. Els Gabinetes governamentals: característiques i funcions.

20. L'Administració pública: origen i evolució històrica. Funcions. Administració pública versus administració privada. La funció pública. Divisió ministerial. Nocions sobre organització administrativa.

21. Govern i Administració pública. Principis generals de relació: separació, subordinació i neutralitat. Variacions al model teòric dominant. El paper de l'alta funció pública.

BLOC VI. PODER JUDICIAL

22. El poder Judicial i l'Administració de Justícia. Organització i funcions judicials.

23. Els Tribunals Constitucionals. Funcions. La funció de control de constitucionalitat.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

BOGDANOR, V. (comp.), *Enciclopedia de las Instituciones Políticas*, Alianza Ed., Madrid, 1991.

GARCIA PELAYO, R. (comp.), *Introducción a la Teoría del Estado*, Ed. Teide, Barcelona, 1990.

LIJPHART, A., *Las Democracias Contemporáneas*, Ed. Ariel, Barcelona, 1990.

PASQUINO, G. i altres, *Manual de Ciencia Política*, Alianza Ed., Madrid, 1986.

RODRIGUEZ-AGUILERA, C., VILANOVA, P., *Temas de Ciencia Política*, Ed.PPU, Barcelona, 1993.

SARTORI, G., *Partidos y sistemas de partidos*, Alianza Ed., Madrid, 1987.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

Al llarg del curs es facilitaran textos de referència per completar les explicacions de classe.

PRÀCTIQUES

Al llarg del curs s'impartiran algunes classes pràctiques que complementaran el contingut de les sessions teòriques.

MÈTODE D'AVUACIÓ

L'avaluació es farà d'acord amb els criteris següents:

- Participació activa a les classes i treballs de pràctiques corresponents a punts del programa: 30% de la nota final.
- Examen final: 70% de la nota final.